

המידע למועמד לתואר שלישי

כתיבת עבודת דוקטורט במחלקה לתרגום וחקר התרגום היא משימה מספקת ומעצימה, ודורות של סטודנטים תרמו לידע המדעי הקיים בדיסציפלינה של מחקר התרגום באמצעות עבודותיהם פורצות-הדרך.

המחלקה לתרגום וחקר התרגום מציעה לדוקטורנטים שלה מגוון רחב של תחומי מחקר, וסביבה אנושית תומכת ומרחיבת דעת. תלמיד לתואר שלישי במחלקה שלנו יכול לגעת במבחר רחב של נושאים – הומור ואירוניה, שיח, היבטים סגנוניים ביצירות ספרות, טכנולוגיות תרגום וגלובליזציה, תרגום ואידיאולוגיה, תרגום מכונה, תרגום תוך-לשוני, ועוד - בפרספקטיבות מחקריות מגוונות מתחום הבלשנות, הפרגמטיקה, מחקר הספרות, וההיסטוריה התרבותית.

המסמך הזה נועד לספק ידע ראשוני למועמד המתעניין בלימודים. המסמך כולל התייחסות קצרה להגשת המועמדות, ולתהליך כתיבת דוקטורט במחלקה, ואולם מובן שאין לראות בו תחליף לשאלות פרטניות בעל-פה, אלא נקודת מוצא להמשך שיחה.

השלב הראשון בתהליך נוגע להגשת המועמדות. בשלב זה, על המועמד להעביר למזכירות המחלקה את המסמכים הדרושים, לרבות דוגמאות כתיבה (עבודות סמינריוניות, תזה למי שכתב), ולעבור ראיון עם נציגי המחלקה. מועמדים שעוברים בהצלחה את הראיון נרשמים ללימודים דרך אתר האוניברסיטה, והתיק שלהם מוגש לוועדה האוניברסיטאית לתואר שלישי. מועמדים שהוועדה האוניברסיטאית מאשרת את קבלתם נרשמים לקורסים במחלקה, ובכך הופכים לתלמידי דוקטורט "על תנאי" במחלקה לתרגום וחקר התרגום, עד שהצעת המחקר שלהם מאושרת על ידי הוועדה לתואר שלישי.

תהליך העבודה על הדוקטורט אינו קל, וזוהי עובדה שחשוב להציגה מראש. כתיבת עבודת המחקר דורשת מאמץ מתמשך של מספר שנים. מדובר בהתחייבות לפרויקט תובעני, שלצד הסיפוק הרב שהוא גורם, בהכרח גם מערים קשיים. במסגרת החוזה הבלתי-כתוב שנחתם בין המחלקה ובין הסטודנט, מרצי המחלקה מתחייבים להדריך את הסטודנטים בתחום המומחיות שלהם ולסייע להם כמיטב יכולתם במהלך המחקר והכתיבה; ואילו הסטודנטים מחויבים מצדם לשמור על קשר רציף עם המנחים ולהתקדם בעבודתם כפי שאלו ינחו אותם. הסמינר לכותבי תזה ודוקטורט, המוצע במחלקה, נועד להעניק הדרכה בסיסית לתלמידים בהתמודדות עם האתגרים השונים במחקר, תוך שהוא מספק מסגרת תומכת ומגבשת.

רוב המועמדים אינם יודעים בראשית הדרך מה יהיה נושא עבודתם, או אפילו מהו תחום המחקר הכללי שבו יעסקו. היות שכך, מצופה מן הסטודנטים החדשים במחלקה, שלא

השלימו בה לימודי תואר שני, שיקדישו את הסמסטרים הראשונים להיכרות עם הדיסציפלינה של מחקר התרגום ועם חוקרי המחלקה. הקורסים המוצעים במחלקה מסייעים לסטודנטים להתמקד בשלב הזה בתחומי עניין המדברים אל לבם, לחפש את המנחה המתאים להם ולנושא הפוטנציאלי של עבודתם – ולאחר קשירת קשר עם המנחה, להתחיל בכתיבת הצעת המחקר. תנאי הכרחי לכתיבת עבודת מחקר הוא שיימצא מנחה שיסכים להנחות את התלמיד, ולשם כך על נושא המחקר להשתייך לתחום מומחיותו של אחד ממרצי המחלקה. מרצי המחלקה אינם מנחים סטודנטים בתחום שאין להם נגיעה אליו.

מובן שקצב ההתקדמות של כל סטודנט, הן בבחירת הנושא והן בקשירת קשר עם המנחה, הוא שונה. עם זאת, כדי לעמוד בדרישות הפורמליות של האוניברסיטה, מומלץ שהתלמיד יגיש הצעת מחקר תוך שנה עד שנה וחצי מהתחלת הלימודים הרשמית. ניסיון העבר מצביע על כך שכדאי לתלמידים להתחיל לחשוב על נושא ולחפש אחר מנחה פוטנציאלי לקראת אמצע השנה הראשונה ללימודים או סופה לכל המאוחר.

כמו בכל תהליך של עבודה משותפת הנמשך מספר שנים, לפעמים קשה לדעת מראש את מידת ההתאמה של הסטודנט למחלקה לחקר התרגום ולכתיבה מחקרית אקדמית בכלל. כדי להבטיח שתהליך העבודה על המחקר יתקיים באופן הטוב ביותר, ייערכו גם פגישות הערכה בין הסטודנט למנחה הדוקטורט ולנציג של ועדת ההוראה של המחלקה. תכיפות הפגישות אינה קבועה, היא מותאמת לכל מקרה לגופו. מטרתם של מפגשי ההערכה היא לבחון את התקדמותו של הסטודנט, לשמוע ממנו על היעדים הבאים בכתיבת עבודתו ולוודא שהוא נמצא בדרך הנכונה. במקרים שבהם הסטודנט מתקשה להציג התקדמות בכתיבת עבודתו, מפגשי ההערכה מאפשרים לסטודנט ולמחלקה לחשב מסלול מחדש ולקבוע אם האפשרות של המשך כתיבת המחקר עדיין עומדת על הפרק. שוב יודגש שכתובת עבודה מדעית בקנה מידה של דוקטורט דורשת התחייבות והשקעה גדולות משני הצדדים, המנחה והמונחה, והאפשרות של המשך כתיבת המחקר תיבחן מחדש אם מסיבה כלשהי הסטודנט איננו מצליח למלא את התחייבויותיו.

נסכם ברוח חיובית בנקודה שהיא אולי החשובה מכול: המחלקה לתרגום וחקר התרגום רואה בהנחיה של תלמידים מתקדמים זכות גדולה. כתיבה מחקרית יכולה להביא לידי ביטוי את הסקרנות והיצירתיות ברוח האדם, ועבודות דוקטורט הן לעתים קרובות פורצות דרך בשל נקודת המבט המרעננת של סטודנטים בראשית דרכם. אנחנו שמחים על מועמדותך ומאחלים לך הצלחה.